

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі число по 10 сотників.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо русоє ми перце і віра руска“. — З Русланових польсьмь М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского ул. Ягайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лиш: а попередню заступоругу.

Рекламаці лише неопечатані в вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надіолнім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Замкнене галицького сойму.

(Δ) Найвисшою постановою замкнено сесию галицького сойму, а імовірно небавом постигне его дальша неминуча доля — розв'язане і розписане нових виборів. Від самого почину останної соймової доби стояла виборча реформа на денній черзі і се була головна задача кравого сойму, опертого на зовсім перестарілих підвалинах і на привілеях, котрі кривдили незвичайно не тільки широкі верстви населеня в Галичині взагалі, але з окрема зводили до неможливости представництво руского народу, котрого частина в Галичині поселена рівнає ся чисельно з польським.

Однак верховлада Поляків в краю, а особливо упривілейованих его верств, не хотіла так легко позбутися своїх привілеїв, а особливо своєї опіки і власти над руским народом, не хотіла признати того, що на підставі проголошеної національної рівноправности основними законами державними руске населене в Галичині повинно мати в кравім соймі представників в такому числі, яке відповідало би его численности, щоби рускі послы могли самі заступати своє населене, его потреби й домагана. Від самого почину конституційної доби рускі послы виступали ненастанно з домаганнями розширення виборчого права, усуненя тих забор, котрі стають перешкодою рускому населеню вибирати собі власних своїх представників, однак всі ті домагана розбивали ся о опір соймової польської більшости, або потопали в адміністраційній комісії, до котрої звичайно всякі внесеня рускі в тім напрямі ставлені відсылаю, бо там

найпевніше можна було справити їм похорон.

Тимчасом коли в галицькім соймі безуспішно рускі послы добивали ся уявляння найконечніших домагань, в інших краях австрійських широкі верстви населеня скорше осягнули признане своїх прав і виборчої реформи в новітнім дусі, а наостанку в 1907 році державна рада ухвалила виборчу реформу основану на загальнім і рівнім голосованю. Остав лише одинокий галицький сойм, котрий опирає ся все ще новітнім ідеям, бажаючи надалі зберегти свою упривілейовану твердицю, однак подув новітнього духа захитав також підвалинами сеї упривілейованої палати.

Теперішній кр. сойм мав отже сповнити сю важну задачу, мав перевести виборчу реформу, котра би бодай в часті заспокоїла домагана широкіх верств суспільних а особливо усунула бодай в часті се покривдене, заподіяне рускому народові, котре він приневолений був зносити протягом цілого півстоліття.

В останнім п'ятиліттю рускі послы і руска суспільність зосередили всі свої сили на переведені соймової виборчої реформи. в дневниківстві, на вічах і в соймі закипіла горяча борба о виборчу реформу так, що й осередне і краве правительство а навіть частина польської соймової більшости впевнилася, що дальше дотеперішня упривілейована палата соймова не дасть ся удержати і що она повинна зробити місце новітній будівлі, опертій на ширших і справедливійших підвалинах.

Почали ся отже пересправи й переговори між правительственними чинниками з одного, а представниками обох народів з друго-

го боку в справі виборчої реформи, але минала одна сесія за другою а завзяті противники всякої зміни уміли все найти спосіб, щоби виборчу реформу, коли вже не погребати зовсім, то бодай проволікати і тим способом надаліше піддержувати своє упривілейоване становище.

Наостанку по довгих зусиллях осередного і кравого правительства удало ся довести поміж укр.-рускими послами а більшостою польських сторонниць до компромісу, до уложеня головних засад, на яких мав бути в соймі скодифований виборчий закон і кравий статут. Сю задачу мала виконати весняна соймова сесія. Виряді уложені головні основи виборчої реформи не були ідеальні, далеко ще відбігали від засад рівноправности, але всеж таки в порівнянню з дотеперішнім станом були певним поступом вперед, а до того подавали надію на злагоду виборчої боротьби, на усмирене національно-політичних пристрастей і могли переоголомити до порозуміння поміж обидвома в краю поселеними народами, до спільної законодавчої праці для культурного і господарского подвигнення всего населеня і до можливого пожити в краю.

Але така розв'язка справи не припадала до вдоволи тим сторонництвом польським, котрі все ще мріють про асиміляцію собі то спольщенє Русинів, вірні окликуючи „niema Rusi, jest tylko Polska i Moskwa!“ голошеному свого часу прилюдно в соймі гр. Лешком Борковским, така реформа виборча не сподобала ся всеполякам і подолякам, котрі всякими способами змагають, коли вже не до цілковитого винародовленя Русинів, то бодай до спиненя їх народного, культурного і господарского розвитку, як се

можна було бачити протягом довгих літ, а особливо в останніх часах. Крім того не припала до вдоволи така реформа нашим москвичам, сим вихованцям і плеканцям всеполяків і подоляків, передовсім для того, що они не мали участі в компромісі яко народні відступники, а в друге тому, бо ненастанні народно-політичні спори польско-рускі, се вода на їх млин, се причинає ся до їх восту, се наганяє до їх табору всяких політиків розпуки і се запевняє їм пособлюване з боку російських славянофілів-обединителів, бо й їх кличем є, що не ма Русі, лише єдина я, не дїлимая Россія!

Однак така дрібна меншість не змогла була спинити переведеня виборчої реформи на основі ухвалених компромісових засад, треба отже було оглянути ся за могоучою підпорою, котру дав противникам виборчої реформи польський єпископат. Події, які склали ся наслідком вмшаня в сю справу польського єпископату, стоять живо всім перед очима і тому не вважаємо потребою сего повтаряти. Але наслідком сих подій, сего опорного становища всеполяків, подоляків і польского єпископату є замкнене соймової сесії, а дальшим неминучим наслідком буде розв'язане сойму і переведенє нових виборів. Коли сей другий наслідок буде переведений, се буде зависиме також від міжнародного положеня і можливости війни Австро-Угорщини з Чорногорією. Наколиб міжнародне заострене дало ся мирним способом поладити, тоді розв'язане сойму і нові вибори відбули би ся в найближнім часі, так що це імовірно в червні зібрав би ся новий сойм, але наколиб загриміли гармати, тоді справа проволікала би ся.

Хрестини.

В домі судії Володислава Данкевича по кількох днях нервової метушні настав спокій. Все було в порядку; молода мати лежала в ліжку, але почувала себе дуже добре, а маленький синок, покищо безіменний і не приналежний до ніякого обряду, віри і народу, спав спокійно у візочку двадцять годин на добу і міняв свою червону шкіру на більше людську. До него у візочок заглядала з цікавостю трилітня сестричка, Ядвіся; заглядав часом і батько, вернувши з суду; однак малий горожанин приймав сі оглядини байдуже; часом лише якимись дивними голосами, що мали бути першими вправами в плачу, протестував проти всякого непоковня перших двіх его житя.

В домі веда лад тепер мати судії, вдова по судовім раднику, жінка вже стара, сива і дуже поважна. Звичайно проживала у одній з замужних доньок, але при такій справі, як прихід внуків на світ, она завжди мусіла бути і тому трохи не що року доводило ся їй неодну нічку недоспати, коли не в сеї доньки, то в другої, або третьої, або ось тепер і в сина. Она тут мусіла бути ще й тому, що друга мати, теца єї сина, не могла приїхати, бо муж її занедужав на тяжку інфлюенцу.

Уже два тижні минали від народиня малю аноніма.

Бабуся непокоїла ся, бо вже давно не бачила внуків від доньки, у котрої жила. Але саме в пору заповіла свій приїзд друга мати, бо муж поздоровшав, отже пані радникова збирала ся вже до відїзду.

— Слухай, Владю, — сказала она си-

нови — я завтра відїду, бо мене вже тут не треба.

— Шкода — відповів син — я спокійнійший, коли мама у мене.

Розмову вели они по польськи в окремії комнаті, так що жінка судії її не чула.

— Не машш чоґо лякати ся; — говорила старенька пані — все в найліпшій порядку. Одно ще хотіла я тебе спитати ся: як ти думаєш сина охрестити, на польське чи на руске?

— Коли я греко-католик, то і мій син повинен бути — таким.

— І я так думаю, сину, і прошу тебе не відрікати ся обряду батька і своїх предків. Бог оден — і ти не мішай політики до такого діла. Має Казя свою Ядвісю, римо-католичку, то син повинен іти за тобою.

— Казя буде дуже невдоволена — замітив син.

— Нехай она собі протестує, а ти на то мужчина, щоби поставити на своїм. Твій дідуся був поважним руским св'ященником. В домі его, правда, говорило ся по польськи, — як затирила я — але він завжди уважав себе Русином. А твій тато був також Русином і своєї церкви не відрікав ся.

Судії не треба було сего казати. Він памятав добре, що хоч у домі его покійного батька говорило ся також не инакше, тільки по польськи, однак батько дуже правильно ходив до церкви; а мати — хоч з роду римо католичка і Полька — дуже шанувала всі рускі св'ята і справляла свому чоловікови також руский св'ятий і щедрий вечір, на Великдень і Зелені св'ята, коли були окремо, і сама у той час ходила з мужем та з дїтьми до церкви, навчаючи їх однакового поважана як для костела так і для церкви. Так всі дї-

ти дома зросли і зовсім щиро тішили ся, що мали подвійні св'ята. Колиж подоростали, лишив ся у них в душі останній слід колишньої рускості — значне поважанє для греко-католицкого обряду і через те якась мимовільна, хоч і не зовсім певна терпимість для Русинів.

Судія дуже прикро відчував се, що его жінка Казя малолюбила „его“ св'ята, але, як уступливий муж для спокою в хаті, не починав ніколи бучі із сеї причини; зрештою як чоловік нових часів не клав великої ваги на всякі різдвяні та великодні церемонії.

— Як ти думаєш сина назвати? — питала ся его мати.

— Я хотів би, щоби називав ся так, як наш небіжчик тато: Миколай.

— Дуже красно, сину! Пієтизм гідний похвали..

— Що з того, коли Казя не годить ся. Она хоче, щоби називав ся Казимір, або Збішек. Чого їй так той Збішек красно звучить — я не можу єї зрозуміти.

— Ну, називайте, як вам подобає ся, але обряду не рухайте! Як би наш тато жив, він би тобі так само поради, як я раджу.

Судія дивив ся на свою маму, як на який гарний, старий, св'ятий образ, і немало дивував ся, бо ся сива, поморщена бабуся була немов якоюсь старинною памятою з давних, ліпших часів у Галичині, коли ще національні пристрасті не робили такого спустошеня між людьми, як у нових часах. Она майже не може зрозуміти, що задля самого охрещеня дитини в греко-католицьким обряді тепер перша его жінка Казя загніває ся, а хоч дім его чисто-польський і він сам зовсім лихо говорить і пише по руски (він се відчуває), товариші з суду і Поляки в місті не по-

хвалють его за таке охрещене сина; може й в аванзі пошкодять — всіляко буває... Старенька мати не хоче бачити нових часів, не займає ся ними, нагадує покійного мужа і в руске св'ято ходить і тепер в церкву молити ся за него; мабуть адає ся їй, що в церкві її мужа Бог радше вислухає молитви за него, за „Русина“.

Ті думки і звичай матери добре відомі судії і він виразно відчував, що зробиць би їй велику прикрість, непослухавши її. Але він і сам не сумніває ся довго, бо в душі его ще з тих часів, як він разом з покійним батьком — двоє греко-католиків у хаті — обходили „свій“ Великдень і маму разом з доньками приймали на „своім“ руським св'яті, ще з тих часів брентий то широке і миле „Христос воскрес“, співане досвіта коло церкви. Він чує свою дрібну хлопцячу руку в руці батька, що веде его до церкви, — він бачить, як в дома батько вчить его три рази хрестити ся і руского „Отче-нашу“ зі словами „іже, да“ і іншими, котрих він не міг тоді зрозуміти, — коротко сказати, в душі его ніяк не цепають вражіння молодих літ. І хоч він сам себе вважає Поляком греко-католицкого обряду, — не чує такого паленого розгону у своїм польським патріотизмі, який помічає в інших, — все его щось стримує і в'яже. Поляк він — але очевидно нецілий, неповний, з якимсь пятном, котрого не можна спекати ся... Тай не треба! Бо се пятно — він се чує серцем — нагадує ему всю его чудову, безжурну молодість, доброго батька і любу маму, — всю ту домашню атмосферу, в котрій було стілько сонця, погоди і спокою.

(Дальше буде).

На всякий однак случай руский нарід повинен бути готовий до переведення нових виборів соймових, щоби его не заступали в соймї всякі подоліаки або всеполяки, але свої народно-руські послї. Але й на другу небезпечку повинна наша суспільність звернути пильну бачність і доложити всіх заходів і сил, щоби також і сі не заступали нашого народу, котрі его не признають а намагають ся его утопати в широкім „рускомъ“ морі. Як в кожній хаті найтруднїше охоронити ся перед домашнім злодїем, так і в народно-полїтичнїм житю народу домашній ворог є найнебезпечнїший, а скілько лиха заподїяли нашому народному розвиткови і поступови наші домородні москвичі, се бачимо наглядно на всіх областях нашого вародного і церковного житя. Нема найменшого сумнїву, що всеполяки і подоліаки будуть всіми способами допомагати москвичам до осягненя мандатів в тих особливо округах, де они самі не мали би виглядів перейти, а видвиненем і переведенем москвофільських послів они не тільки здобудуть собі союзників для своїх змагань, але й оруже до побороуваня наших народних змагань.

Над сими справами повинні би ваздалегїдь застановити ся наші полїтичні керманїчі.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

На Балканї.

Маючи довгий досвід в перебігу дотеперїшних подїй на Балканї і відносин нашої держави до тих подїй, можемо вносити, що ніякої воєнної акції Австрія не переведе, бо наш миролюбивий цїсар на неї згодить ся хїба в крайній потребі, а можливе, що й черногорскїй Микита вмякне і за цїну кількадесяткох мїлїонів сребренників уступить із Скюдри. Вправдї Микита торжественно проголосив себе королем Скюдри і замовив у Відні парадний повїз до триумфального вїзду до Скюдри; вправдї Ессад паша зробив „прїемну“ несподїванку і оголосив себе князем Альбанїї — ми, перейшовши всі муки, які веде за собою полїтика ляканя, побрязкуваня зброєю і безконечної проволоки — вибравемо пересьвідчена, що до вїйни між Австрією і Черногорєю таки ще далеко.

Телеграми доносять, що вчера через цїлий день йшла обміна денеш між Віднем і Римом в справі подробиць спільної акції проти Черногори. Римска „Трибуна“ називає вже навіть вождя італїйської виправи до Альбанїї, а саме Люїга Нава, коменданта VI італїйського корпусу в Больонїї. Австрія мала би зайняти північну, а Італія полудневу Альбанїю. Італїйске військо збирає ся, як доносять, в портї Бріндізі; число его має вивостити около 30.000 людей. В бріндізїйскім портї має стояти три новї італїйскї кораблі і 6 торпедовцїв, які лише ждуть на прїказ до відчаленя в напрямї Альбанїї.

Австро-Угорщина, коли вїрити віденьскім дзєвникам, займе найперше Новобазарскїй санджак, а опїсля, або вдарить на Альбанїю, або прямо на Черногору. На тїлї сего плану мала вивязати ся суперечка між шефом генерального штабу і міністром заграничних справ, яку аж цїсар владодив.

Се мали би бути факти. Все инше лише здогади.

Вїймковий стан.

Богато тривоги наклїкало на Европу заведенє вїймкового стану в Боснїї і Герцоговинї. Неваком буде розтягнений такий самий стан і на Далматїю, особливе полудневу, де сербске населенє є в більшості і де — як пишуть дзєвники — в застрашаючий спосіб ширить ся великосербска пропаганда. Від Кастилї стеластуї по Рагузу (Дубровник) розкинено помїж населенє летучї листки і брошури, наклїкуючі до заворушень.

Вїймковий стан проголошено в Сараєві дорогою плякатів. Урядники позамїкали всі товариства, печатє одержала окремі інструкції, внесено свободу личности, віддаючи горожанскї провини війсковим судам. Обмежено свободу листової переписи і переносеня ся з місця на місце і т. д.

Мирові переговори.

Балканскї союзники пероговорюють між собою і з Туреччиною в дорозї великодержав і є надїя, що неваком збере ся мирова конференція в Лондонї. З Туреччиною вже майже на певно погодить ся балканскїй Союз. Не можна сего з такою певностю сказати що до взаїмних відносин між балканскими союзниками; ковець вїйни з Туреччиною буде мабуть початком вїйни союзників між собою, хоч Росія щиро старає ся їх погодити між собою.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Вївторок: руско-кат.: Григорія; римо-кат.: Івана в Олію. — В середу: руско-кат.: Сави; римо-кат.: Домїцелї.

— **Пристапайте в члени „Христїансько-суспільного Союзу“!** Зголошувати ся треба до канцелярї „Христ.-сусп.“ Союзу у Львовї ул. Хмельовского ч. 15. П. п. (де можна засягнути всяких пояснень), там надсилати (з означенем докладної адреси (їмя, назвиско, місце побиту, ост. почта, або улица і число дому) заяву пристапленя в члени і вкладки річно 4 К (длї селян, мїщан, робїтників і пшшх не заможних 1 корона).

Чим більше число членів, тим більшї будуть засоби грошеві на потреби товариства і розвиток его діяльности.

Від *Старшини „Христ.-сусп. Союзу“* у Львовї.

— **Старшина „Христ.-сусп. Союзу“** просить своїх відпоручників о надсланє в найближшїм часї звіту про справи в поручених відпоручникам округах.

— **Пересиленє в красївій полїтиці.** Краківскї дзєвники доносять з Відня, що вже порїшено іменованє радника Двора Устїяно в ского о управителем намїсництва. Урядованє обїйме він в половинї мая і переведе новї вибори до сойму, які мають відбутись в кїнцї червця. По виборах уступить він, а намїсником мав би стати міністер Залєскїй. „Nowiny“ твердять, що намїсником буде після виборів знова др. Бобжїньскїй. Все те в великій мірі зависиме від заграничної полїтики.

— **Смиканє парламенту.** З Відня доносять, що прїсїданєк палати послів Сильвестер скликав телеграфїчно засїданє конвента сєніорів на день 14. мая, а засїданє палати послів на 15. мая.

В парламентарних кругах говорять, що коли до половини сего місяця не погїршїть ся заграничне положенє, то правителство не має вічо проти засїдань парламента. Коли би однак в заграничнїм положеню наступили якісь острїйшї звороти, тоді наступить відроченє державної ради.

„N. fr. Presse“ доносить, що парламент імовїрно не збере ся, а се з причини заграничних несупокїв, бо правителство не бажає, щоби в парламентї вела ся полїтична дискусія над заграничнїм положенем.

— **Змїни віроїсповїданя у Львовї.** В лютий с. р. 19 гр.-катол. (9 мужчин і 10 женц.), 1 православний і 1 жидївка перейшли на рим.-католицизм, а 1 рим.-католик прїняв юдаїзм. Зпомїж 19-ти гр.-кат. перевертнїв було 9 вільного стану, 7 женатих і замужних і 3 вдовцїв і вдовць. Що до віку було: 6 до 20-ого року житя, 5 від 21. до 30-ого, 3 від 31. до 40-ого, а 5 від 41. до 50-ого року житя.

— **Заа нулїс русофільської пропаганди.** Довїдуємо ся, що сего року їде більша скількість русофїлат по „науку“ до Росїї. „Галич.-руское общество“ уфундувало 100 стипендїй на образованє росїйских агїтаторів для Галичини. Більшість русофїлат їде до Петербурга; дещо до Москви. Петербурскою колонїєю яничарів опїкує ся ревно Диматрїй Вергун і сам гр. В. Бобрїнскїй. Опїку над русофїлятами в Москві має оден із співробїтників „ліберального“ „Утра Росїї“.

Русофїлята мешкають разом, одягають їх в наймоднїшї одяги. Але особлившою опїкою тішуть ся русофїлята в духовних семїнаріях. Найбільше їх в Холмі; тепер около 15. По роцї науки дістають русофїлята свяченя, а відбувши одномїсячнї науки і поуки з окремих виславниками „св. синода“, які

поучують їх про методи агїтації, одинично заосмотренї в потрібнї фонди їдуть до Галичини. Щойно сами дзєнями прїїхав такий „чернець“ Соловей і агїтує на Лемківщинї (вже в Івановї хатї). Передтїм хотїв синод ще мїнувшого року на цвїтень прїслати більшу громаду „черцїв“, але галицкї русофїли відрадили. Кажуть они, що лїпше по одному „черцеви“ насилати, бо се не зробить великого крику, а наслїдок по кількох роках буде значнїй. Сего року їде до Росїї — по прїказу „свїше“ — більше число русофїлат. Новїй заступ росїйских агїтаторів ладить ся до роботи.

— **Церкви в українскім стилю в Охтирцї** (на Харківщинї). Звїдтам пишуть до „Рада“: Однї за другим пишуть у нас памятники старовини — деревляні церкви, збудованї в українскім стилї. Найбільш цікава Михайлівска церква була знищена в 1901. р. (збудована була около 1670. р.), за нею пішла церква Спаса (збудована в 1790. р., замїсть згорївшої, збудованої в 1680. р.) — яку внесли в 1907. р. тому, що збудований був новий камїний храм. Тепер така участь чекає Юрєвску церкву, бо в сьому роцї добудують нову, камїну. Історія сєї церкви досить цікава. Збудована она, як видно з указу харківської консисторї від 21. II. 1796. р. — в 1795. роцї, замїсть попередньої згорївшої 22. грудня 1739. р. і збудованої в XVII. віцї. (Напевно не відомий час збудованя першого храма. Істнує лиш документ з 1660. р. засвїдчений „попом охтирської Юрєвської церкви Іваном Коржом“. Тому ясно, що церква збудована перед 1660. р.). З инших документів видко, що архїтект, який збудував церкву, по проханю прїїхожан прїдержував ся стилю і форми першої згорївшої в 1739. р. церкви. Тому в сїй церкві ми маємо зразок українського будівництва XVII. столїтя (в Харківщинї). Церква має форму хреста. Основні фасади мають вікна в два ряди. Невеличкі, четверокутнї они, посаженї рїдко і оздобленї в серединї переборками в характернїм українскім стилю. Бавя одна осьмігранна з вікнами, а поверх неї друга менша без вікон. Взагалї вигляд дуже гарний і привабливий. У всїй формї якась легкість, стремлїнє в гору, до неба. Дзвїниця збудована пізнїйше і иншої форми. Заввишки церква з хрестом має коло 40 аршин, ширини 40, а довжини 65—70. З свячених старовинних книг зберегли ся по церквах такі: В Михайлівскїй церкві: Євангелїє, печатанє в Львовї року 1644. В Преображенскїй: Октоїх, сирїч осьмогласник, виданя Львїв, 1644 р. Євангелїє теж 1644 року. В Юрїєвскїй: Служєбник, кїївського виданя 1735 р.; Апостол 1738. р. й инш. В Миколаївскїй церкві зберегає ся требник Петра Могили, митрополита кїївського. Виданя 1646. року, Кїїв.

— **Весняний фестин сонїльської „Сїчи“ у Львовї.** Вчерашню недїлю уладло львівске товариство „Сїч С.-Б.“ на площї „С.-Б.“ першїй в сїм роцї фестин. Підчас фестива пригривала на дутих інструментах сокільска музика з Малехова. Програма була вельми рїзнобардна.

Здавало би ся, що при вчерашнїй гарнїй погодї, тай в додатку на першїм фестинї буде можна побачити львівску українську інтелїгенцію, яка чи то для розривки, чи хоч би і з патрїотизму прїбуде на фестин, та на жалє єї не було. Вся площа свїтіла одягами жовтїрїв. Поврї сїх були українскї робїтники і ремїсники, служба і т. п.

— **Вчера і передвчера святакували Поляни** памятку третого мая. Торжєство випало у Львовї гарно, хоч правду сказати, що по усунєню численної шкільної дїтвори, не так величаво, як би се по голосно реклямованїй „polskość“ Львова можна було надїяти ся. А вже прямо разила прїява Мадярїв на польскім торжєствї, тих Мадярїв, що глоблять всі народи і жинуть насильствами. Поляки повинні тїмтї на прїповідку: Z jakim przystajesz і т. д.

— **Одна власть похвалила, а друга за те саме наложила нару.** Краківска „N. Ref.“ доносить про ось яку подїю: Однї з краківских горожан др. Р. предлїжив листовно мїністерству вїйни у Віднї підчас австрїйско-росїйского напруженя деякі технїчні начерки, які мають велике значїнє для вїйска. В відповїди на се одержав з мїністерства вїйни подяку за стараня робленї в інтересї оружної сили, на який був підписаний представник мїністерства вїйни. Неваком одержав др. Р. з краківського уряду вимїру належитостий вїзванє о заплату стемплевої належитостий, а також карї за неостемпльованє висланого листа до мїністерства вїйни.

— **Жиди розпивають шкільнї дїти.** З Моравчини, новоторгского повіта, доносять: Онодї покарало староство в Новїм Торї жидївку з Моравчини, Розалїю Нахман, карою 500 К за недоволєну продажу напїткїв і розпиваня шкільних дїтїй. Нахманова не мала дозволу на продажу горячих напїткїв, мимо сего однак потайки їх продавала і розпивала навіть шкільнї дїти в віцї від 10 до 12 лїт. Много дїтїй признало ся, що Нахманова продавала їм горївку або пиво і що пятяка відбувала ся в єї помешканю за столом.

— **Хто прїїздить до Львова?** В лютий с. р. прїїхало до Львова загалом 5.867 осіб, а се: з Галичини 4.984, в Передлїтавії 325, з Угорщини 269, з Росїї 110, з Нїмеччини 44, з Францїї 11, з Англїї 6, з Румунїї 4, з Азїї 4, з Америки 2 і з Бельгїї 2.

— **Катастрофа на залїзничнїм шляху.** На залїзничнїм шляху між Нижанковичами а Новим містом лучила ся онодї катастрофа, котра потягнула за собою двї жертви. Шляхом з Перемишля їхав особовий поїзд. Нагло на рампї внав поїзд на повїз управителя дїбр в Библі п. Лісовского. Задна часть повоза зовсім розторочила ся а передну часть вхопили конї за рампу і раз єм з дїшлем відірванши его, пігнали дальше здвож шляху. Розумїє ся, сейчас задержано поїзд. Під куснями повоза знайдено 12-лїтнього синака Лісовского, ученика І. кл. гімн. в Ярославї. Лежав мертвий з величезною раною на голові в двом аломаними ребрами. Під колесами поїзду коло 30 метрїв від місця катастрофи знайдено тїло візника. Мав розторочєну голову.

— **Тємнє убийство князя Друцїного-Любецкого.** Перед кількома дзєнями недалеко Варшави убито в тємнїй спосїб польского вельможу кн. Любецкого. Кн. Любецкїй вїїхав був в Варшаву зі своїм свояком ординатом бар. Біспїнгом до своїх дїбр, положених недалеко Варшави, до села Тересина. Другого дня мав барон відїхати назад до Варшави. Коло другої години по полуднї вїїхали кн. Любецкїй з бароном за проїздку по парку, який межував з палатою. Вибрали ся без візника. Коли минула пята година і князь не вертав, почала служба сїм непокоїти ся. Аж вечером надїхав до палати лісничий повозкою князя і оповїв, що конї найшов привязанї до дерева. Сейчас служба зі смолощиками пішла шукати князя. Догерва по 9. годинї найшли его неживого. Мав перестрїлену голову а крім сего много ран на тїлі. Підозрїне відразу впало на барона Біспїнга. Дївчата, які працювали в полї, визнали, що чули в парку два вистрїли і крики і то неваком по тїм, як бачили князя і барона. Також на двірцї бачили его одїтого в чорну одїж і жовтї черевики. — У Варшавї сейчас прїарештовано барона. Зовсім спокїйно удав ся на переслуханє в комісарем а в дорозї казав, що неваком всьо вивяснить ся. Також его жїнка є зовсім спокїйна. Найбільшу труднїсть в сїй справї представляє се, що слїдство не може відкрити раціональної причини сего убийства. Ще більше справа та зачинає бути тємною, бо ще перед арештованем барона якийсь невідомий злочинець вломив ся до запечатаної і стереженої палати князя і вкрав з бюрка цікаві для него папери, а золота не брав. Варшавска полїція на позїр робить всьо, щоби ствердити особу убийника. Спроваджено навіть полїцейного пса; однак він показав ся ту непридатним. Спровадять протє другого лучшого. Однак ходять вістки, що полїція підплаченя, щоби сю справу затушувати. Бо се скандал, щоби прим. полїція дозволила злочинцевї вїїзти до опечатаного дому, і як слїди показують, вїїти з хати через балькон.

— **Смерть „рабіна-чудотворця“.** В четвер помер в Римановї рабїн Йосїф Фрїдман. На похорони, які відбули ся в пятницю прїїхало 15 поїздів переповнених жидами зі всіх сторїн Галичини і Угорщини.

— **3 ратушкової стації.** В цвїтнї звивали поготову львівского ратушкового товариства загалом 650 разїв. Найбільше було роботи з людьми великого темпераменту, бо заосмотрено 150 ран товчених, 136 різаних і 35 колєних. Самовїйних замахїв було 16, упило ся троха сильнїйше 70 а перетхано 18 людей.

— **Географїчні карти яко свїтлинї.** Пок. австрїйскїй капїтан, Теодор Шаймфлюг, вїнайшов новий спосїб робленя мап, іменно при помочи свїтлин з бальона. До того владив він фотографїчний апарат, який можна в кількох годинах доконати се, до чого дав-

ніше треба було кількадесятих праці соток інженерів і повної армії робітників, як також і великого арсенала приладів. Вже небагато зачне ся нова картографія під Віднем, для панорамових знімків околиць Медлінга, Кльостервайбурга і Семерінга з балкона до кермованої системи Мансбарта, з повністю 9.000 куб. метрів. При помочи стереокампатора, який винайшов др. Пульфріх, можна на тих панорамах вимірювати всі ріжні висоти області. Буде також приміненій винахід др. К. Пукера барвних знімків, після скалі красок, які вірно відповідають ріжнородності області. Више положені точки є повно закрашені, а низше поступенно слабше. При с'ім уживає ся красок, а се ріжної зелені для знімків лісів, лугів, городів, земної краски для орних піль, а синої для вод. З висоти 90 метрів можна зняти 16 гектарів, з 900 метрів висоти 1.600 гектарів, з 2.500 метрів 10.000 гектарів, а з 4.500 метрів 40.000 гектарів.

— **Іслам і християнство в азіяській Туреччині.** В європейських оселях Туреччини лишили ся вірними християнській вірі всі балканські народи з в'їмком деякого числа богатих родів і значної більшости Альбанців. Зовсім инакше представляє ся віросповідна справа в малоазійських повістях Туреччини. З турецьких підданих, які замешкують Малу Азію, визнає іслам 13 міль. се є 73 процент, а з них 43 прц. є родовиті Турки, а прочу часть становлять Курди, Араби, Сирийці і Туркомани. Мимо сего, що від недавна запускають ся Греки в глибину Малої Азії, перевишає магометанське населенє тамошних санджаків навіть 80 прц. Найменше магометанців, бо лише 8 прц., має віляст островів Білого (Егейського) моря. За се знова віляти в нутрі Малої Азії, як Кастамуні, Коня і Ангора, є майже зовсім магометанські. Чим блазше до сходу маліе процент магометанців, бо тамошні сторони замешкують Вірмени, які ісповідують християнську віру. Але і там творять магометанці більшість. Приміром в віляті Шивас є їх 78 прц., Ерзері 77, Мармурет-іль-Азіс 88, Діярбекр, Битліс 64 і в Ван 56 прц. Також і поза Малою Азією творять магометанці в много околицях більшість. Єрусалимський повіт має $\frac{3}{4}$ части магометанського населеня, а арабські оселі мають мешканців лише магометанців. Мешканці побережа Малої Азії, які ісповідують греко-схизматичку релігію, признають власть антиохійського патріарха, який мешкає в Дамаску, і патріарха в Єрусалимі. Творять они в поодиноких повітах найбільше по 17 прц. Загальне число православних Греків, які мешкають в азіяській Туреччині, вносіть 1,600.000 осіб.

Число грегорианських Вірмен (православних), які мешкають в азіяській Туреччині, вносіть понад мільон. Їх церква, якої головою є католикос, стала незалежною від грецької церкви ще в IV. в. і має свого патріарха в Царгороді. Дуже много потерпіли Вірмени під час різні в 1895 і 1910 р. Перед 18 роками вирізало сфанатизоване турецьке населенє без огляду на вік і пол 70.000 Вірмен, перед трома роками в самім лише віляті Адава 30.000. Найгустійше замешкують Вірмени землі на захід, північ і схід від озера Ван.

Вірмени-унїати мають свого патріарха від 1742 р., який мешкає від 1867 р. в Царгороді. Ему підлягають архієпископства: Мардін, Алепо і Шивас і єпископства: Брус, Арбора, Кайсурі, Адава, Мараш, Малатїн, Харпут, Діярбекр, Муш, Ерзерум і Трєпізонд. Вірмени-унїати мають два закони: Уніторів і Мехитаристів. В Сирії і Єгипті є уніїська грецько-мелїтійська церква. Її головою є грецько-мелїтійський патріарх антиохійський, який урядує в Дамаску. Майже все єго духовенство складає ся з Василїан.

Якобіти получили ся з Римом в 1546 р. Мають они патріарха в Мердїні. Для Халдейців-унїатів уфундував Св. Отець Інокентїй X. окремий патріархат, якого осідком є Багдад. Маронїти підлягають своему патріарсі в Антіохїї. Число їх вносіть 280.000. Латинському патріарсі в Царгороді підлягають католики з вілятів: Ходовендїгар, Анборі, Кастамуні, Шивас і Трєпізонда. Тут є від 1898 р. апостольська префектура. В Смарні є окреме архієпископство латинського обряду. До него належить також єпископство Кандїа на острові Кретї.

Місійні праці сповняють в Малій Азії: Асумпціонїсти, Домїнікани, Франціскани, Капуцини, Лаварїсти (місіонарі), Мехитарїсти і Трапїсти. В Сирії крім вчислених працюють ще: Кармелїти босї, Селєзїяни і Білі Отці. В Арменїї і Мезопотамїї: Єзуїти, Капуцини, Кармелїти і Мехиторїсти.

Всіх католиків є в азіяській Туреччині коло 600.000. Більшість їх має свої оселі в Сирії, а іменно в вілятах: Алепо і Байрутї і на Ливанї, в Єрусалимі і єго околицях.

— **Катаро.** Голосне нинї місто Катаро, на яке наважили ся Чорногорці, виставивши гармати на горі Ловчинї, є останнім більшим австрійським містом, висуненим на полудне. Лежить оно у стїп гори Ловчин, в пречудній кїтловинї, званий „Bosche di Cattaro“, яку окружає вінець гір. Гора Ловчин наче велить панує над містом. З єї вершка глядять чорногорські чаги. Станицям гірської піхоти додає духа ряд батарей, уоружених в великі італійські гармати. Доми Катаро, камінні з італійською архітектурою, тямлять вже кілька віків. Катаро і всі сусідні місточка і села здовж всіх залізів, які спільно зовуть ся „Bosche di Cattaro“ мають військові гарнізони. Австрія укрїпила тепер сильно єю Боку. Однак мимо сего зараз по вибусі війни з Чорногорією мусїла би Австрія видофати свої війська з міста Катаро, бо чорногорські гармати, які стоять на вершкї Ловчиня, могли би в часї чотвирох годин збурити се місто. Колись міг припасти Ловчин Австрії. Чорногора вже зовсім на се годила ся, а навіть Европа не могла сему противити ся. Границя Чорногори зачинала би ся була щойно на східнім склонї гори Ловчин, підчас коли західний склїн разом з вершком припав би був Австро Угорщинї. Але тоді не розумїла австро угорська комісія, яка завнимала ся витиченем границь, небезпеки тої сирани. Членам комісії не прийшло навіть на думку, щоби така мала Чорногора могла коли небудь ставити ся до великої Австрії або противити ся єї волї. Тому полишили вершок гори Ловчин зі всею добродушностію Чорногорї. Що до самого міста Катаро, годить ся зазначити, що є оно важним австрійським торговельним містом. Населенє становлять з більшости Серби, а є також і поважній процент Хорватів і Італїйців. Є оно заміне і тим, що є осідком православного і римо католицького єпископства. Що до шкіл є там попри низші школи державна гімназія і мореплавна школа. Катаро було колись важною крїпостію. Ще й до нинї стоять там вали, побудовані за часів Наполеона.

Оповідки.

— **Іменованя і перенесеня.** Намісник іменував повітового ветеринаря, В. Рудницького, старшим повітовим ветеринарем, а вет. асистента, Г. Кочоровського, повітовим ветеринарем; перевїс старшого повітового комісаря, П. Пшибильського з Бохні до Львова, секретаря намісництва Я. Кульчицького з Товмача до Львова, старш. пов. комісаря, О. Збішевського з Ліманової до Львова і повітових комісарів: В. Смоленя з Перемишля до Товмача, С. Селерського зі Львова до Ліманової, О. Дітля з Коломиї до Переворска, дальше концептів намісництва: В. Керекярту з Бохні до Коломиї і З. Ольшевського з Дрогобича до Бохні, вкінці концептових практикантів намісництва: Верптайна зі Львова до Дрогобича, С. Гармату зі Львова до Бохні і К. Моравського зі Львова до Перемишля.

Намісник перенїс повітового секретаря С. Боровича з Ярослава до Львова, а канцелїстів намісництва: І. Самборика з Турки до Львова, О. Байгеровича зі Львова до Ярослава і Б. Шубера зі Львова до Турки.

Міністер рільництва іменував в етатї рахункових урядників греко-східного релїгійного фонда в Чернівцях ревідента А. Павловського рахунковим радником, офіціалів: Е. Баласюновича і О. Садагурського ревідентами, асистентів: І. Калмудького і В. Плюкаевича офіціалами, а практикантів: Л. М. Доманського і В. Дронюка асистентами.

— **В дяківській бурсї** при церкві Архієпископської св. Юрія у Львові будуть опорожнені 4 безплатні місця для дяків; ті, що хочуть бути прийняті до бурси, мають зголосити ся до пробї для 12. мая с. р. в Урядї Архієпископській парохїяльній св. Юрія о год. 3. по полудни.

— **З пошти.** Предсїдник гал. Дирекції пошт і телеграфів Рїшард Вopatерні вїхав в урядових справах до Відня. Управу гал. Дирекції пошт обяв вїдпредсїдник Артур Шїффнер.

— **З залїзниць.** Дня 7. мая о 9. год. відбуде ся в товарових маґазинах в Стрию прилюдна ліцїтация невїдобраних товарів. — В „Gazet-і

Lwowsk-ий“ розписано достави для залїзничих варстатів у Львові.

— **Львів-Любін вел.** В сїм лїтнім сезонї буде ся видавати в часї від 11. мая до 8. вересня поворотні білети по знижених цінах їзди зі Львова до Ставчан і Любіна великого, важні лише в недїлі і римо-кат. свята і се виїлочно до поїздів: ч. 2110 відїзд зі Львова 2 25 по полудни, приїзд до Любіна вел. 3 07 по полудни; — ч. 2120, відїзд з Любіна вел 8 15 вечером, приїзд до Львова 9 вечером. Цїни тих білетів є отсі: Зі Львова до Ставчан і наповорот: П кл. 1 К 60 с, III кл. 1 К; зі Львова до Любіна вел.: П кл. 2 К 40 с, III кл. 1 К 40 с. Поворотних білетів по знижених цінах для І класи не випає ся. Згадані білети можна набути в касах особових на головнім двірци у Львові а також в міскім бюрї ц. к. держ. залїзниць у Львові ул. Ягайлонська ч. 3.

Наука, умїлість і письменство.

В. Масляк.

Теодор Єсно Хоїньскїй: „Poznaj żyda“.

(Дальше).
V.

Був час, коли цивїлізований свїт не жалувал спївчутя прогнанїй з батьківщини жидовїї. Европа знала, яке море слїз проляли під останками святаїї Соломона жидівські путники, а найліпший жидівскїй поет Груда Галевї бен Самуїл чарував і до слїз зворушував іспанських грандів в XII. столїтїю. В єго поезїї жевріло велике чутє, правдива туга за відчиною жидівства. Іспанські гої обсипували єго дарунками і почестями. Так щож, коли жиди поза тим ніколи не зрєкли ся гадки, що они нарід вибраний, королїський та, що їм має служити увесь свїт і всі народи.

Тому ж відживає до них давна ненависть цїсаря Домїциана, Троїана, Гадриана, Константина, Констанція і Теодозїя. Хоч Теодор і папа Григорій I. милосердили ся над ними, бо першї хотїв їх асимїлювати, а другий хотїв навертати любовію, так і всі їх зусилля амарнували ся.

Від 1000—1820. р. стають жиди жертвою погромів, боють їх всі народи свїта, проганяють раз на все від себе Іспанці, Португалці, Англичани і Французи, а цїсарі німецькі перепясуєт їх яко Kammerklecht-ів на власність державного скарбу, а се тим більше, що жиди стали забувати на свій Сион і на свою Палестину, а будувати собі лихою, обманьством, несовістною торговлею ширше царство на землях висисаних і нищених ними гоїв. Бували часи, в яких завдяки жидовїї, своїй проворности доходила до власти, до значїня, тоді визискувала она своє становище на користь свою, буда безпощадною для христїян, а умїла все покривати ся перекручуванем законів і прав. Все кусали руку своїх добродїїв. Візїгготам, що все жидам пособляли, віддячили ся так, що завїзвали з Африки Маврів і отворили їм ворота міст. Любив їх король французький Людовик Набожний, обсипував їх привїлеями, позволив їм ярмаркувати в недїлі, увільнив їх від Божих судів і від кар грошевих, випустив їм всі мита і цпа, за те жиди лаяли христїян а єпископа львівського Алєгарда, за те, що важив ся вихрестити жидівку, пїзвали на судї безчестили.

Тому жидівскїй погромї були відплатою за їх поведєне і самообороною може нелюдською, але конечною обороною народів визискуваних проти хитрого заволоки, що навіть в плюгавім та обдертїм халатї уважав себе ліпшим від найвисше поставленого і уродженого гоя. Славний учений і жидам дуже прихильний професор Отон Генне-Ам-Рин*) в своїм творї: „Kulturgeschichte des Judenthums“ боронить жидів всюди, а однак пише: „Треба би милосердити ся над тим бідним народом, як би не знало ся про єго жорстокї переслїдованя ріжновірців, коли лише до сего мав нагоду. І найгорячіший прихильник жидів мусить признати, що самї они спрочїняли свої антисемітскї погромї. В найприкрїйших часах думали они лиш про свої користи, як їм лише троха ліпше вело ся, не були ніколи вдоволені рівними правами з христїянами. Хотїли все надзвичайних привїлїєв і за те були приневолени покутувати. На Мендельсона великого приятеля Лєссїнга, дужє ученого чоловіка кинули жиди проклїн за те, що на гоїв инакшими очима дивив ся як

они, а старий завіт переложив на німецький язык для ужитку своїх дїтїй. Були безпощадними ворогами тих своїх родимців, що сприяли асимїляцію. Ненавидїли товариств, в які вязали ся поступові жиди німецькі, котрим обридло жидівське гетто, жидівскїй талмуд, яко безпощадної ненависти, а як велика революція французска виборола для свїта закони людства, нестали жиди братами христїян і як бина доказ, що кров семїтска не є розпускаєма в кровї арийскїй, протягом часу набрали подекуда високої оглади і культури, так в дійсности остали лишень жидами, коли не жидівською голотою, як їх назвав культурний жид німецький Ганс, що підняв ся заснованем товариства „Для культури і науки жидівської“ бути їх апостолом в напрямї зрозумїня поступових обставин і зближеня жидів до ідейних, горожанських обставин відживаючої Європи. Знов у тім часї загомонїли жидівскї погроми, тупа жидови покидає Німеччину, а ті з них, що мріли про асимїляцію, не бачать для себе иншого виходу, як прийняти христїянство. Було їх не багато, а як побачимо дальше, не було з них великого хїсна для христїянської суєспільности.

(Дальше буде).

*) Otto Henne-Am-Rhyn.

Олександр Барвінскїй.

Спомини з мого житя.

24. Моя подорож на Україну.

(Дальше).

З Десятинної церкви перейшли ми через так званий в старовину Андреївскїй вавозъ Первозванного, що після переказу, записаного Нестором, заткнув хрест на Київській горі. На початку XII. ст. стїляла на північній кінчинї старокїївських гір деревляна церква Ч. Хреста, поставлена вел. кн. к. Мстиславом Романовичом, опісля збурена Татарями. Цариця Єлисавета Петрівна підчас побуту своєго в Києві в половинї XVIII. ст. положила на місці старої деревляної церкви св. Андрея, що стїляла з початком XVIII в., угольний камїнь до виїшнього храму, пострєненого після пляну знаменитого італійського архітекта Растреллі. Найліпший храм св. Андрея стоїть на стожковатїм, вельми стрімко до Дїпра і Подолу нахилєнім холмі, що вносіть ся майже 84 метри над поверхню Дїпра. Сама церква має 42 метри висоти, так що хрест на головній середній банї стоїть 126 метрів над поверхвою води. Храм св. Андрея пострєний в стилї романським, представляє ся з якого небудь боку дуже гарно а своєю чудовою, легкою структурою на високім стрімкїм холмі наче прямо вєсь в воздух. До храму веде з улїці 54 залїзних сходів, а коло него простїрає ся асфальтова площа обведена залїзною решіткою. Хто раз був на сїй площї, той ніколи не забуде того чарівного вражїня, яке робить живописна картина, що звїдтам розкриває ся перед нашими очима. Вїйшовши на церковну площу, маємо з півночи гарний вид на Подїл, гору Киселївку, де колись стояв княжо-литовський замок, на Щекавицю в Олєговою могилю і нинїшне кладовище, на котрїм з переду видїє ся величезний чорний хрест на могилї бувшого ректора київського унїверситету і заслуженого історика Н. Д. Іванїшева. На північ розкриває ся безкрая, прегарна картина, від котрої годї відорвати очї. В далї синїє мракою повітий Вишгород а широкую низиною, що операє ся о підшову київських гір, простягнув ся синьою лентою старий Дїпро-Словутиця із своїми притоками, рукавами і островами, відділяючи Київщину від Задніпрянщини повної чудової красаї і поетичности. Вже вечерїло, коли ми вїйшли з площї, упоєні тим чарівним видом поетичної панорами. Я не міг здержати ся, щоби в другє не піти на церковну площу і не полюбувати ся ще раз тою чарівною картиною. В недїлю зайшов я в церкву і замїтив, що і внутрїшнє украшєне і уладженє храму св. Андрея відповідало єго приманчивїй верхїї. Іменно замїтний величиною і гарним виконанем образ, представляючий проповідь св. Андрея Первозванного диким Скїтам і затїненє креста на київських горах, роботи артиста Бориспольця, в правім крилосї, а в лївім, за амвоном рівнож гарна картина незвісного мєлї

артиста, зображаючи ки. Володимира Вел. на престолі, як він приймає різних послів, що хотять его наклонити до своєї віри. Між іншими особливостями побачив я в церкві мнимої оригінальний хрест сьв. Андрея висоти метра, уставлений коло правого крилоса. Се два кругляві друкки загрубки мужескої руки, зложені в виді хреста і оправлені в скляну похву, в котрій находить ся доволі коніюк, накинених вірними скрізь верхню дірку. Вже звичайним оком можна осудити із зверхнього виду сего хрестного дерева, що оно не похоже на такий старинний вабиток, як его представляють. І справді, якийсь Лохвицький, що робив в 1880 роках розкопи в околиці Андрієвського храму, виколав сі хрестні останки, крім того трохи збіжа та дещо инше. Хрест сей однак мабуть находив ся на ямі, що служила яко зсип збіжа, бо після тамошного звичаю на такі зсипи збіжа викопані в землі, кладуть зверху хрест.

Вийшовши з церкви сьв. Андрея, я станув собі ще раз на площі і довго-довго вдивляв ся в ту чудову панораму, яка звідтам мені розкривала ся. На дворі була гарна погода, хоч вже потягло осейним вітром. Полудневе сонце розсипало свої проміння на всю околицю, що тепер виступила виразнійше, як попереднього дня вечером. В північну сторону розкинувся у підніжжя Поділ з оживленими крамами і базарем, за ним підняло ся ціле пасмо гір почавши в Киселівки і Чекавиці, а в далі кінчили ся доволі виразно помітними верхами багатого в старинні пам'ятники Кирилівського монастиря з першої половини XII ст. Далше виступав на високім дніпровім березі Вишгород і Дніпро, вкритий чайнами та пароходами в пристані і Задніпряньщина облита ясним сьвітлом сонця. Я би не покинув був сей чарівної картини, коли би мій любий товариш не нагадав мені, що пора нам іти далше.

Перервавши оповідане про мої ходи по Києві споминкою про другі відвідини Андрієвської церкви, верну знов до попереднього оповідання. Вже вечеріло, як ми з під Андрієвського храму пустилися як троха в полуднену сторону, бажаючи ще відвідати Трехсвятительську церкву, невеличку і досить бідну, але там важно, що на тім місці стояв колись недалеко теремного двора кумир Перуна, а відтак від 988 р. деревляна церква сьв. Василя, построена Володимиром В. Як многи київські будівлі, так і она стала жертвою татарського погрому 1240 р. В XVII в. її відбудували і з того часу она носить імя Трехсвятительської. Однак нас не пустили оглянути сю церкву, бо з боку церковного подвіря ставили тоді якесь дівоче вихованство.

Між тою церквою а Михайлівським монастирем був в давнину головний в'їзд з Дніпрові пристани, при устю річки Почайни, званий Боричевим увозом. В тій пристані, у того вивозу, прибило судно з деревлянськими послими до кн. Ольги, тут хрестив Володимир Русь 988 р.; тим вивозом тягнули охрещені Києвліани в Дніпро бовван Перуна і бликиями так, що „б'єсь въ томъ Идолъ восклицаше рыдаю з'єло“, а нарид назвав „Чортовимъ берелищемъ“ і вивіз і гору, на котрій стояв Перун.

Вже смеркало ся, як ми, минувши Михайлівський монастир і гарний римско-католицький костел сьв. Александра, положений також на виднім місці, спустились добре вимощеною терасою, обсадженою пірамідальними тополями на східну сторону Михайлівської гори. Там вносять ся на підставі з литого заліза в стилі византийським великанський пам'ятник сьв. Володимира, відлитий після рисунку проф. різьби Клодта і поставлений 1853 р. З переду на підставі находить ся горорізьба зображаюча, як Володимир В. приймає послів. На верху его стоить статуя з бронзи 4 метри висока сьв. Володимира з хрестом, а разом з підставою 18 метрів від землі. Від пам'ятника з гори розкрила ся перед нами знов поражаюча красою картина Дніпра і цілої низини, на котру налягав уже сумрак вечірній і додавав їй ще більше чарівного виду. Вечірна тишина, що заєдна на цілу околицю докола нас, навивала якусь важку думу, що довго-довго ще в ночі ворухила мій ум.

(Дальше буде).

Надіслане.

(За сю рубрику Редакція не відповідає).

Красівий адвокат Др. Евген Гвоздецкий

отворив канцелярию у Львові при ул. Красіцких ч. 6.

Зміна мешканця.

Лікар Др. В. Янович

в Станіславові

мешкає від 1. мая при улиці Собіського ч. 18. 534(3)

Телеграми

з дня 5. мая.

Цетинія (ТКБ). Зачувати, що король Микола ршив ся опорожнити Скодр у. Дотичне повідомлене Черногора вилше небавком великодержавам.

Долина (к. Стрия). Дня 3. мая зібрала ся урядова комісія на громадським пасовиску одного з передмість Долини, щоби розглянути справу заліснення сего пасовиска. Між членами комісії були староста Каспарі, посадик Долини Котловський, інженер кр. Виділу і ин. На комісію напала велика юрба підміщан з колами. Староста Каспарі стрілив 6 разів з браунінга, але нікого не ранив. 10-ох напасників арештовано.

Мангайм. Коли вел. князь баденський всїдав вчєра на двірці до повозки, щоби удати ся на перегони, незвісний чоловік скочив на стєпень і кинув ся на князя з малим отвореним ножем в руці. Князь відтрутив его, напасника сейчас прварештовано. Має се бути чоловік божевільний.

Напасник називає ся Юнг і є тапшером. В хвилі замаха була при вел. князі і его жінка.

Мангайм. Вел. князь не бачив, що напасник має в руці віж. Напасник вскочив до повозки на стєпень і хотів вхопити князя за груди. Вел. князь вдарив напасника рукоятю шпади під бороду так, що сей упав впад Публика кинула ся на напасника. На полдні даввав суперечні зізнання, раз говорив, що зробив сей замах на приказ ватаги, котрої не хотів зрадити, відтак що є анархістом, а на конєць, що хотів вручити вел. князєви просьбу, на случай однак, колиб вістала просьба відмовлена, мав сповнити насильство.

Софія. Вчєра перейшов через Софію останній відділ сербського війська, який облягав Адриянопіль.

Царгород. Греція згодила ся на перевіз 10.000 ранених турецьких жовнірів з Яніни до Смирни.

Відень. Вчєра по полудни підчас прогульки в гори Ракс скоронила ся громада прогультковців перед бурею до скоронища т. зв. „Scheibwaldhütte“. В скоронище вдарив грім. Двох прогультковців до 6. год. вечером не вернуло до сьвідомости, дві пані потерпіли тяжкі рани від попарєня.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати про ціни збіжа і продуктів у Львові від до 28. цьвітня до 4. мая 1913.

за 50 клг.

Пшениця	11:00—11:10	К
Жито	8:50—8:90	К
Ячмінь броварняний	8:50—9:20	К
Ячмінь на пашу	8:00—8:50	К
Овес	10:00—10:50	К
Кукурудза	0:00—00:00	К
Гречка	0:00—00:00	К
Горox до варєня	12:00—14:00	К
Горox на пашу	9:00—10:00	К
Бобик	9:00—9:50	К
Конюшина червона	87—115	К
Конюшина біла	96—115	К
Конюшина шведска	90—120	К
Тимотка	23:00—26:00	К
Ріпак зямовий	16:00—16:50	К
Насїне конопл.	00:00—00:00	К
Хміль старий	000—000	К
Хміль новий	115—125	К

Подяка.

Сподобалось Всевишньому покликати до себе нашу найдорожшу Маму Марію дня 15. цьвітня с. р. Спїшимо подякувати Всечесним Отцям Добродїям о. Соневицькому з Скопівки і о. Міякедею з Кривотул за відправу співаної Служби Божої. Вєч. о. Майковскому з Голоскова за супровід в похоронах і слово надгробне. Вєч. о. Совітнику Коцюбі з Тиссьмениці і о. Швайгерови, лат. пароху з Отинї і о. Маркевичу катехиті з Отинї, за участь в похороні, і крім того о. Маркевичу за всі послїдні труди для нашої дорогої Мами. Високоповажаним Добродїям і Добродїям, Паням і Панам, урядникам, учителям, чесним братствам церковним в Отинї і всім за участь в похороні і заяви спочування Спаси Бїг. — *Павлина з Гаваньских Ступицька*, довка, *Гаврил Ступицький*, парох в Отинї, зять *Северин Гаванський*, сьвященик, *Алексей Гаванський*, рїтмайстер жандармерїї, *Николай Гаванський*, завідатель податку, сини; і внуки.

До заміни добра парохія над Дністром за парохію близько залізничї або під містом. Відомість подасть з чємности п. Ст. Залєський, судия в Сколім. 533(3)

Чудові образи кєти арт. мал. п. О. Куріласа. I. Пречєта Дїва — Мати Руского краю. II. Ієсус Христос — небєсний Учитєль. Сї чудові образи (одиники на народних мотивах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках. Ціна за пару оправлєних образів: в рамках дубових з опакованєм К 20— місячно К 3 золотих „ „ 24— „ К 4 „ магонових „ „ 28— „ К 4 спеціальних „ „ 34— „ К 5 Висїлає за посиплатою або на рати: М. Кривецький, Львів. Ринок ч. 10. 520(X)

Буддаїзм

а старші системи індійської філософї і християнство— по ціні 4 К 60 сот. оправлєний в півполотло а по 4 К брошурований: в Церковній штудї в Станіславові; в Доставі в Станіславові і Перемишлї; в Народнім Базарі в Станіславові і у о. Ф. Щєпковича в Станіславові ул. Липова ч. 14. — В тих самих місцях можна також дістати „Шиданївськї спиритизму“ по ціні 50 сот., з котрого весь дохід призначений на Церкву.

„ДОСТАВА“

Стов. зарєєстр. з обмеж. (дворазовою) порукою.

Дирекція: Львів, ул. Домініканська 11. Склади: Львів, ул. Руска 20. Станіславів, ул. Смольки 1. Перемишль, Ринок 26.

Поручає свої багатє заєсмотрєні склади усьяких церковних річий. Приймає усьякі наприви, золочєня і переплєти. Достарчає дзєвонів готових і після замовлєнь та стрїйних дзєвонків. Поручає церковних малярїв, різьбарїв, золотарїв і підпрємцїв будови і наприви. Продає церковне і столове біє та срібло, правдивє, хїнськє і альпаку. Виготовлює хоругви і прапори для „Соколів“ і Чит. „Просьвіти“.

Цєрквам-Члєнам дає 2% додаткового опусту при закупї.

Кожда Церков, кождей Русин повинєн стати члєном „Достави“.

Удїл 20 К, платний також ратами; вписовє 1 К; дивїдєнда за 1912 р. 7%.

Часть зиску роздїлює „Достава“ на церковні і народні ціли.

Хто купує в „Доставі“ купує у себе; збільшує народнє майно, попірас рїдний промисл.

Інформаций удїлює дирекція, ул. Домініканська 11; на жаданє висїлає ціньки. 484(26)

Брошура: **Йосиф II. чи Ян Казимир?**

(з нагоди сьвїтнованя мнимої 250-літної річницї ествєчаня Львівського Університєту). можна набути в Адмінїстрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинєн асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понєсти страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинєн асекурувати ся тільки в рускїм товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдєшевші оплати заобєзпечєня сєлянських буд. нїв.

„ДНІСТЕР“ зєртває кождорічний чистий зиск своїм члєнам; на рік 1912 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ опїнює та виплачує шкоди по огни скоро і рєтєльно, а до комісії запрошує все двоє господарїв на оцінєтєлїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські дітї.

Люди асекурувані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять в кінцєм 1912 року 3,910,293 рублї.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбінацїях (на дожитє, посмертні капїтали, посаги, рєнти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадежи з вломом дьвїжжимости всякого рода, а товариства кредитовї готівку, цїнні папєри і векслї за дєшевою оплатою премїї.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

!!!Купуйте!!!

одобрєний Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барєвського п. з. „Оповіданя з рїдної історїї“.

Підручник обнимає 190 сторїн текст у XXXVI сторїн ілюстрацій (числом 53) на кредитовім папері і 2 мапкї. В гарній полотняній оправї коштує всєго 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рїдної історїї для руских середних шкїл і дає шкільній молодєжи в перше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учєників I, класї середних шкїл, але при недостачі иншого підручника й для учєників висших клас, для руских виділових шкїл, для сємінарий і лїдєв та до квалїфікаційних іспитів на пародних і виділових учитєлїв.

Надає ся він до науки в дївочих та хлопчячих бурсах і інститутах, а іза своєї приступности також для наших читальнь, для сєлян і міщан. З хїсном може повчати ся з него нашої історїї й кождей осьвєчений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Олександр Жарбівський.

Спомини з мого життя.

Перша часть (Образки з громадьянского і письменьского розвитку Русинів в 60-их рр XIX ст. (з додатком переписки Ст. Новакевича, М. Лисенка і П. Куліша, з 10 портрєтами і двома картинами) вийшли вже яко № 87—91 Загальної Бібліотеки. Можна набути в Накладні Я. О. ненштайна в Коломїї, або в Книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Цїна брошурованого примірника 1 К 50 сот „ оправного примірника 1 К 80 сот

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-майлєра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сї листки висїлає **Kanzlei des Piusvereines, Wien, I. Bäckerstrasse 9.**

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлєня належить висїлати на висше вглану адресу.